

Brüssel, 28.2.2013
COM(2013) 105 final

KOMISJONI TEATIS NÕUKOGULE

vastavalt nõukogu direktiivi 2006/112/EÜ artiklile 395

KOMISJONI TEATIS NÕUKOGULE

vastavalt nõukogu direktiivi 2006/112/EÜ artiklile 395

1. TAUST

Vastavalt nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) (edaspidi „käibemaksudirektiiv“) artiklile 395 võib nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ühehäälselt anda igale liikmesriigile loa võtta erimeetmeid kõnealuse direktiivi sätetest erandite tegemiseks eesmärgiga lihtsustada maksu kogumise menetlust või ära hoida teatavat liiki maksudest kõrvalehoidumist või maksustamise vältimist. Kuna kõnealuse menetlusega on ette nähtud erandid käibemaksu üldpõhimõtetest, peaks sellised otsused olema vastavalt Euroopa Kohtu varasematele otsustele piiratud ning proportsionaalsed.

Komisjonis 23. oktoobril 2012. aastal registreeritud kirjaga on Rumeenia taotlenud luba jätkata sellise meetme võtmist, millega tehakse erand käibemaksudirektiivi artiklist 193. Komisjon teavitas 18. jaanuari 2013. aasta kirjaga kõnealuse direktiivi artikli 395 lõike 2 kohaselt teisi liikmesriike Rumeenia taotlusest. Komisjon teatas 22. jaanuari 2013. aasta kirjas Rumeeniale, et tal on olemas taotluse hindamiseks kogu vajalik teave.

Rumeenia taotleb luba pikendada pöördmaksustamise kohaldamist teatavate teraviljade ja õliseemnete suhtes, mille kohta ta oli varem saanud erandi¹.

Nõukogu tegi kõnealuse erandi väga konkreetsetel asjaoludel, mille kohaselt Rumeenia võttis endale kohustuse rakendada kõnealuse erandi kohaldamisperioodi jooksul mitmeid reforme, et pärast üleminekuperioodi lõppu oleks võimalik taastada normaalne olukord.

Kõnealune lähenemisviis oli eelkõige õigustatud pettuseohu tõttu sektoris, mille majanduslik tähtsus on eluliselt oluline mitmes liikmesriigis. Kõnealusest sektorist oleks pettuseoht levinud teistesse liikmesriikidesse.

Tuleks meenutada, et sel ajal, kui nõukogu pidas läbirääkimisi eespool nimetatud erandi üle, väljendasid mitmed liikmesriigid muret, et igasugune osadena maksmise süsteemist tehtav erand saab olla ainult viimane hädaabinõu ja eriolukorras kohaldatav meede tõendatud pettusejuhtudel ning see peab pakkuma garantiisid seoses antud erandi vajalikkuse ja erakorralise laadi, meetme kohaldamise kestuse ja asjaomaste toodete laadiga. Kõnealused liikmesriigid rõhutasid, et pöördmaksustamine sisaldab alati ohtu, et pettus kandub üle teistesse liikmesriikidesse, ning meenutasid, et pöördmaksustamise korda ei peaks kasutama süstemaatiliselt selleks, et heastada liikmesriikide maksuhaldurite ebapiisavat järelevalvet. Rumeenia konkreetse juhtumi puhul mõistsid nad, et asjaomane sektor on koondunud suures ulatuses tootmisahela algusesse, ning märkisid, et Rumeenia ametiasutused on lubanud mitte taotleda selle erandi pikendamist ning on pealegi lubanud rakendada struktuurilisi meetmeid olukorra parandamiseks enne erandi kaheaastase kohaldamisperioodi lõppu.

Rumeenia kinnitas tingimustega nõustumist selgesõnaliselt ja üheselt mõistetavalt.

¹ Nõukogu rakendusotsus 2011/363/EL, 20. juuni 2011, mille kohaselt lubatakse Rumeenial kehtestada erimeetmeid, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklist 193 (ELT L 163, 23.6.2011, lk 26).

Eelkõige oli kõnealune kohustus nimetatud nõukogu 20. juuni 2011. aasta rakendusotsuse 2011/363/EL esimeses põhjenduses, milles on märgitud, et Rumeenia „*kinnitas, et ei taotle kõnealuse loa pikendamist*”.

Kuigi Rumeenia nõustus sellega, et erandi kaheaastast kohaldamisaega ei pikendata, saadeti ikkagi pikendamistaotlus.

2. PÖÖRDMAKSUSTAMINE

Käibemaksudirektiivi artikli 193 kohaselt vastutab käibemaksu tasumise eest kaup või teenuseid tarniv maksukohustuslane. Pöördmaksustamise eesmärk on kanda kõnealune kohustus üle maksukohustuslasele, kes tarne saab.

Varifirmade pettus toimub siis, kui kauplejad hoiavad maksudest kõrvale, jättes pärast toote müümist käibemaksu maksuhaldurile tasumata. Nende klientidel on aga kehtiva arve esitamise korral õigus maksu maha arvata. Kõige agressiivsematel maksudest kõrvalehoidumise juhtudel tarnitakse samu kaup või teenuseid nn karussellskeemi kasutades (mis hõlmab liikmesriikide vahelist kaupade või teenustega kauplemist) mitu korda ilma maksuhaldurile käibemaksu tasumata. Kui nimetatud juhtudel määratakse isikule, kellele kaup või teenuseid tarnitakse, kohustus käibemaks tasuda, välistab pöördmaksustamine võimaluse sellisel viisil maksudest kõrvale hoiduda.

3. TAOTLUS

Rumeenia taotleb käibemaksudirektiivi artikli 395 kohaselt, et nõukogu lubaks komisjoni ettepaneku põhjal Rumeenial jätkata erimeetme võtmist, millega tehakse erand käibemaksudirektiivi artiklist 193, et kohaldada pöördmaksustamist nisu, speltanisu, odra, maisi, soja, ubade, rapsi- või rüpsiseemnete, päevalilleseemnete ja suhkrupeedi suhtes.

Taotluse peamiseks põhjuseks on fakt, et Ungari oli seoses põllumajandustoodetega saanud samasuguse erandi samuti täpselt kaheks aastaks² (ning Ungari oli samadel tingimustel selgesõnaliselt kinnitanud, et erandi pikendamist ei taotleta). Kahe erandi kohaldamise algus- ja lõppkuupäevad on siiski erinevad: Rumeenia puhul 1. juunist 2011 kuni 31. maini 2013 ning Ungari puhul 1. juulist 2012 kuni 30. juunini 2014. Rumeenia teabe kohaselt on olemas pettuse levimise oht Rumeeniasse, eelkõige seetõttu, et Ungari erandi kohaldamist jätkatakse pärast seda, kui Rumeenia erandi kohaldamisperiood on lõppenud. Sellega seoses kehtestatud pettusevastased meetmed ei ole nende arvates piisavad, et võidelda pettusega pärast 31. maid 2013.

4. KOMISJONI SEISUKOHT

Kui komisjon saab taotlused vastavalt käibemaksudirektiivi artiklile 395, kontrollib ta, et kõnealuste lubade andmise põhitingimused oleksid täidetud, st kas kavandatud konkreetne meede lihtsustab menetlust maksukohustuslaste ja/või maksuhalduri jaoks või kas ettepanekuga saab ära hoida teatavat liiki maksudest kõrvalehoidumist või maksustamise vältimist. Selles kontekstis on komisjoni lähenemine alati olnud piiratud ja ettevaatlik, tagamaks et erandid ei kahjusta üldise käibemaksusüsteemi toimimist ning on piiratud ulatusega, vajalikud ja proportsionaalsed.

² Nõukogu rakendusotsus 2012/624/EL, 4. oktoober 2012, mille kohaselt lubatakse Ungaril kehtestada erimeetme, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklist 193 (ELT L 274, 9.10.2012, lk 26).

Esiteks on komisjon seisukohal, et kõnealuste kaupade (teraviljad ja õliseemned) laadi tõttu peaks auditeerimine olema võimalik tavapäraste kontrolliviiside alusel ega vajaks pöördmaksustamise rakendamist. Seega oli Rumeeniale antud erand erakorralises olukorras, et võimaldada Rumeeniale aega rakendada konkreetseid reforme pettusega võitlemiseks.

Teiseks ei olnud meede ette nähtud pikaajalise lahendusena või selleks, et heastada liikmesriikide maksuhaldurite ebapiisavat järelevalvet erakordselt väärtuslikel turgudel. Erand oli õigustatud osana meetmete paketist, mida Rumeenia pidi võtma, ning samal ajal olema piiratud ettenähtud ajavahemiku ja kokkulepitud tingimusega, et erandi pikendamist ei taotleta. Täpselt samasugused tingimused kehtisid ka Ungarile antud erandi puhul.

Lisaks sellele võib täheldada, et sellistes sektorites esinevad pettusejuhtumid on levinud eelkõige teistesse Kagu-Euroopa liikmesriikidesse. Eelnevat arvesse võttes kaasneks pöördmaksustamise pikaajalise kohaldamisega kõnealuste liikmesriikide jaoks sellise pettuse oht, mida ei saa alahinnata piirkonna kõnealuste sektorite tähtsust arvesse võttes.

5. JÄRELDUS

Eespool nimetatud aspektide põhjal on komisjon vastu Rumeenia esitatud taotlusele.